

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
GRĖSMIŲ VALDYMO IR KRIZIŲ PREVENCIJOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. SPALIO 20D. NUTARIMO „DĖL
VALSTYBINIO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau - Projektas)
(TAP-21-930(4)); TAIS NR. (21-27362(5))**

2021-07-28 Nr. NV-1798

Vilnius

Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano 2 priede 15 punkte įtraukti Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją bei savivaldybės administracijos direktorių į remiančiųjų institucijų sąrašą masinio užsieniečių antplūdžio atveju bei nurodyti jų vykdomas funkcijas, tuo siekiant spręsti užsieniečių apgyvendinimo, socialinės ir ugdymo pagalbos jiems teikimo problemas.

Dabartinė situacija. Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1503 „Dėl Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“, (toliau – Planas) 2 priedo 15 punkte Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir savivaldybės administracijos direktorius neįtraukti į remiančiųjų institucijų sąrašą masinio užsieniečių antplūdžio atveju. Atsižvelgus į tai, aktualu, kad masinis užsieniečių antplūdis taptų vienu iš scenarijų, kuriam taip pat rengtųsi Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir savivaldybės (tai ypač aktualu pasienio savivaldybėms).

Projekto esmė. Nutarimo projektu siekiama papildyti Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1503 „Dėl Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“, (toliau – Planas) 2 priedo 15 punktą naujomis remiančiosiomis institucijomis:

- **Socialinės apsaugos ir darbo ministerija**, kuri organizuotų užsieniečių, priskiriamų pažeidžiamų asmenų grupėms, socialinės paramos teikimą ir telktų materialinius ir žmogiškuosius išteklius, reikalingus jiems apgyvendinti; organizuotų Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos ir kitų nevyriausybinių organizacijų pasitelkimą teikiant apgyvendintiems užsieniečiams socialinę pagalbą;

- **Savivaldybės administracijos direktoriumi**, numatant, kad jis perspėja ir informuoja savivaldybės gyventojus, savivaldybėje veikiančias valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus; telkia visus savivaldybėje esančius išteklius, reikalingus užsieniečiams apgyvendinti, organizuoja jų maitinimą, apsaugą ir kitos būtinos pagalbos teikimą, užsieniečių, apgyvendintų savivaldybėje ir mirusių ekstremaliosios situacijos metu, laidojimą; vykdo valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo ir valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nurodymus, užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

- **Švietimo, mokslo ir sporto ministerija**, numatant jų vaidmenį koordinuojant užsieniečių privalomą ugdymą ir (ar) ugdymąsi pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ugdymo programas iki asmeniui sueina 16 metų.

Nutarimo projektu redakciniu požiūriu patikslintos Vidaus reikalų ministerijos, Užsienio reikalų ministerijos funkcijos, taip pat papildyta **Sveikatos apsaugos ministerijos** funkcija užsieniečių medicininės karantininės priežiūros koordinavimu.

Derinimas. Nutarimo projektas svarstytas tarpinstituciniuose susitikimuose 2021 m. liepos 20 d. ir liepos 27 d. ir patikslintas pagal suinteresuotų institucijų bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

✓ Į *Sveikatos apsaugos ministerijos* redakcinio pobūdžio pastabą atsižvelgta patikslinant formuluotę „medicininė – karantininė kontrolė“.

✓ *Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai* priskiriamos funkcijos suderintos pagal jų teiktas formuluotes.

✓ Dėl savivaldybės administracijos direktoriui priskirtos užsieniečių apsaugos organizavimo funkcijos (*Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Finansų ministerijos pastaba*), atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės neturi viešosios apsaugos padalinio ar šią funkciją vykdančios savivaldybei pavaldžios įmonės, Nutarimo projekto teikėja VRM išaiškino, kad Nutarimo projekte aptariamoms institucijų atsakomybių pasidalijimo sritys, bet ne konkrečios įgyvendinimo nuostatos - įgyvendinimo mechanizmas turėtų veikti per apsaugos organizavimo paslaugų pirkimą samdant apsaugos tarnybas, o su tuo susijusios išlaidos savivaldybėms būtų kompensuojamos iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų remiantis Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 1107 „Dėl Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašo ir valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis.

✓ Dėl savivaldybių administracijos direktoriaus funkcijos „kitos būtinos pagalbos teikimo“ sukonkretinimo (*Finansų ministerijos pastaba*), VRM nuomone, tokios „būtinos pagalbos“ baigtinio priemonių sąrašo nėra galimybės pateikti, be to, nuostata turėtų būti kuo lankstesnė atsižvelgus į poreikį prisitaikyti prie situacijos sudėtingumo ir būtinybės užtikrinti atsiradusius poreikius, tačiau naujausiame Nutarimo projekto variante pateikta ir suderinta tokia formuluotė: „ir kitos būtinos su priėmimu ir apgyvendinimu susijusios pagalbos teikimą.“

✓ Atsižvelgus į Teisingumo ministerijos pastabą, kad Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas netaikomas užsieniečiams, kurių teisę į valstybės garantuojamą teisinę pagalbą nustato Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“, Nutarimo projekte atsisakyta Teisingumo ministerijos, kaip remiančiosios institucijos, įtraukimo.

Projekto įgyvendinimo kaštai ir nauda. Nutarimo projektui įgyvendinti gali reikėti papildomų valstybės biudžeto lėšų, tačiau šiuo metu nėra galimybės jų nurodyti, nes lėšų poreikis priklausys nuo konkrečios ekstremaliosios situacijos masto ir Nutarimo projekte nurodytų institucijų įsitraukimo apimties.

Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 1107 „Dėl Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašo ir valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis, ūkio subjektų ir kitų įstaigų gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių, kurie buvo panaudoti ekstremaliųjų situacijų atvejais gelbėjimo, paieškos ir

neatidėliotiniems darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti, teikimas gali būti kompensuojamas iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų.

Atitiktis Vyriausybės programai. Nutarimo projekto nuostatos neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Dalykinio vertinimo išvada. VRM sutinka, kad keičiamas Nutarimas turėtų būti peržiūrimas sistemiskai (išbraukiant nuorodas į teisės aktų paskelbimo šaltinius, koreguojant pasikeitusius ministerijų pavadinimus, vartojamas sąvokas, skyrių numeraciją ir t. t.), tačiau dėl šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 517 paskelbtos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dėl masinio užsieniečių antplūdžio sudėtingumo ir poreikio numatyti papildomus pagrindus valstybės bei savivaldybių institucijų įsitraukimui į ekstremalios situacijos valdymo ir padarinių šalinimo procesą Nutarimo projektą siūlo svarstyti skubos tvarka, o Nutarimo sisteminę peržiūrą inicijuoti ateityje.

Siūlytina Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Patarėjas

Emilis Kazlauskas

